

LAXUS

sociální a zdravotní služby
pro uživatele drog

VÝROČNÍ ZPRÁVA, ROK 2003

Obsah

Úvodní slovo	3
Ambulantní centrum	5
<i>Základní charakteristika programu</i>	5
<i>Ambulantní centrum v roce 2003</i>	6
<i>Průběh programu v roce 2003</i>	6
<i>Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog</i>	7
<i>Statistiky</i>	8
Kontaktní centrum	13
<i>Základní charakteristika programu</i>	13
<i>Kontaktní centrum v roce 2003</i>	14
<i>Průběh programu v r. 2003</i>	15
<i>Statistiky</i>	16
<i>Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog</i>	20
Terénní programy	21
<i>Základní charakteristika programu</i>	21
<i>Terénní programy v roce 2003</i>	22
<i>Průběh programu v r. 2003</i>	23
<i>Statistiky</i>	26
<i>Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog</i>	28
Výtah z účetní uzávěrky za rok 2003	30
Děkujeme finančním partnerům	32
Zaměstnanci v roce 2003	32

strana - 2

Úvodní slovo

Vážený čtenáři,

pokud mám na tomto místě upozornit na klíčové události roku 2003, musím na prvním místě poukázat na práci Kontaktního centra. Při zachování stejné struktury služeb byl rok 2003 rokem vysokých výkonů. Mám mnoho dobrých důvodů se domnívat, že jde o reakci našich klientů na výrazné kvalitativní změny realizované v KC v roce 2002. Ostatně čísla hovoří poměrně jasnou řečí.

Úspěšnost tohoto programu nestojí jen na výkonových datech. Z mého pohledu lze považovat za velký úspěch i poměrně nenápadné fungování klientské samosprávy. Ačkoli si vážím práce všech svých kolegů, nemohu v této chvíli vynechat jedno jméno. Práce kolegyně Jany Ženíškové v oblasti vězeňství považuji za natolik významnou, že se nechci spokojit pouze se statistickými daty. Její osobní podíl na fungující spolupráci s Vazební věznicí v Hradci Králové a Věznicí Pardubice je hodný zvláštního ocenění.

Stabilita odborné práce umožnila další posun Laxus o. s. tentokrát na poli organizačním. Rok 2003 byl obdobím klíčových rozhodování o vnitřních změnách sdružení. Uplnulá praxe a realizovaná analýza manažerských činností potvrdily nutnost strategického plánování rozvoje našich služeb. Chystané procesní změny byly významnou měrou inspirovány standardy sociálních služeb a připravovanými akreditačními procesy. Zda se jedná o krok správném směrem, ukáže rok 2004.

Rok 2003 byl pro nás také rokem posilování partnerství a spolupráce s lidmi a institucemi, a to především v regionu. K významným posunům došlo ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Hradec Králové, když jsme díky řediteli Doc. MUDr. Leoši Hegerovi CSc. stvrdili písemnou smlouvou spolupráci Davida a Goliáše.

Dále je na tomto místě potřeba ocenit vstřícnost pracovníků Vazební věznice Hradec Králové, včetně oddělení výkonu trestu na Pouchově, a Věznice Pardubice.

Velmi důležitou pro nás byla i spolupráce s pracovníky Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky a pracovníky Národního monitorovacího střediska. Oceňujeme jejich kompetentní a profesionální přístup a kvalitní informační servis.

Poděkování patří rozhodně i pracovníkům všech programů Laxus o.s. Především oceňuji týmy Kontaktního centra a Terénních programů, které v roce 2003 úspěšně prošly vnitřní akreditací sekce Harm Reduction při Asociaci nevládních organizací.

V neposlední řadě bych rád vyjádřil respekt k našim klientům. Jsem přesvědčen, že se s ním mohou setkávat ve všech našich programech i v každodenních náročných situacích.

Jiří Staníček, ředitel sdružení

Ambulantní centrum

Základní charakteristika programu

Cíle projektu:

- přispívat ke zlepšení kvality života cílových skupin
- pomoci při návratu do společnosti
- posilovat motivaci k léčbě a udržet motivaci v doléčování
- podporovat klienty v aktivním přístupu
- léčebné cíle stanovit spolu s klientem
- individualizovat prevenci relapsu
- monitorovat spolu s klientem očekávané výsledky
- ukončit léčbu ve vhodnou dobu nebo nabízet alternativy jiných programů
- pomáhat blízkému okolí uživatele drog

Formy práce:

- krizová intervence
- individuální, rodinná a párová terapie
- doléčovací a rodičovské skupiny
- poradenství zaměřené na specifickou problematiku závislostí
- sociální práce
- motivační trénink
- techniky prevence relapsu

Cílové skupiny:

- uživatelé drog abstinující nebo k abstinenci motivovaní
- klienti přicházející z léčebných programů
- partneři uživatelů drog a další blízké osoby

Ambulantní centrum v roce 2003

Cílová skupina programu

Cílovou populací byli klienti, jejichž základní drogou je pervitin, heroin nebo kanabinoidy v kombinaci s dalšími drogami (nejčastěji alkoholem) a jejichž problémy vyplývají z překonávání závislosti nebo problémového užívání uvedených návykových látek. K této cílové populaci jsme v r. 2003 systémově přiřazovali rodinné příslušníky a partnery. Okrajově jsme se zabývali problematikou gamblingu.

Průměrný věk exuživatelů drog byl v prvním pololetí 22,9 a v druhém pololetí 23,2 roku – je evidentní, že klientela stárne nejen tím, jak postupují v programu životy jednotlivých klientů v průběhu letošního roku, ale ve srovnání s rokem předcházejícím je klientela v průměru o tři roky starší, což lze zdůvodnit tím, že ubylo klientů v předléčebné fázi a přibyla klientela ve fázi léčebné a především doléčovací. U klientů se nadále setkáváme s duálními diagnózami a s fenoménem vícečetných závislostí.

Průběh programu v r. 2003

Z aktivit plánovaných pro rok 2003 se uskutečnily všechny s výjimkou sociálního programu v režii klientů, který bude do budoucna vyžadovat více klientů zapojených do skupinových programů (doléčovací skupina a zatím neotevřený klub pro absolventy programu). V roce 2003 pokračovaly terapeutické kontakty jak individuální, tak v rámci rodinných a rodičovských skupin. Od března do července fungovala také polouzavřená doléčovací skupina. Další doléčovací skupinu se vzhledem k nedostatečnému počtu vhodných adeptů nepodařilo otevřít (nechtěli jsme snižovat kriteria pro vstup do skupiny).

Rodičovská skupina probíhala po celý rok (funguje v rámci organizace pátým rokem) a navštěvovali ji především rodiče klientů z doléčovacího programu. Ve srovnání s loňským rokem je v programu více klientů se soudně nařízenou ochrannou ambulantní léčbou.

Cíle, které jsme v programu pro rok 2003 stanovili, se z velké části podařilo naplňovat. Zohledňovali jsme jak potřeby, tak odpovědnost klientů, zaměřovali jsme se na kompetenci klientů v kontaktu s realitou a na prevenci relapsu. V individuálních kontaktech se dařila práce s kontraktováním – v tvorbě léčebných plánů, které jsme domluvali a vypracovávali spolu s klienty. Mnozí klienti, kteří v minulých dvou letech program ukončili (řádně i samovolně), se v případě potřeby pomocí do ambulance vraceli.

Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog

Nejintenzivněji spolupracujeme s *Kontaktním centrem Laxus o.s.* (vzájemné předávání klientů). Tato spolupráce se odehrává na základě společných schůzek obou vedoucích programu. Aktivně spolupracujeme také s *Léčebnou návykových nemocí v Nechanicích* a *AT Ordinací* při FN Hradec Králové. S *Psychiatrickou léčebnou Červený Dvůr* a *Psychiatrickou léčebnou* v Opavě máme dobré zkušenosti v procesu přijímání klientů do léčby. Většina klientů je výsledně s touto spoluprací spokojena a nejen, že léčbu řádně ukončí, ale také pokračuje v doléčování. Dobře se nám spolupracuje s některými *privátními lékaři* z Rychnova nad Kněžnou a s *AT Ordinací* v Rychnově nad Kněžnou. Máme několik společných klientů, kteří využívají kombinované péče obou zařízení. Nové kontakty s klienty hlásíme do *registru žádostí o léčbu hygienické služby*.

Statistiky

Ambulantní léčba Počet klientů a kontaktů

Počet klientů*	44
Počet nových klientů v programu	30
Průměrný věk klienta	23,2
Počet kontaktů celkem	585
Počet neuživatelů – rodinných příslušníků, kteří využili služeb programu	85

*(počet jednotlivých uživatelů drog, kteří využili v daném období alespoň jednou služeb programu)

Interpretace

Počet klientů a kontaktů je ve druhém pololetí jen o třetinu vyšší než v prvním pololetí – je to pravděpodobně setrvalý trend, do kterého se promítají prázdninové měsíce a vánoční svátky. Ve srovnání s rokem 2002 se jedná o malý nárůst klientů exuživatelů – o 3 klienty více a nižší počet rodinných příslušníků – o 12 méně. Vzrostlá věk klientů – přirozeně stárnou a je jich více v doléčování než v předléčebné péči. Pozitivní je trend nárůstu kontaktů s klienty – z 202 kontaktů v roce 2002 na 585 v roce 2003. Z uvedeného počtu kontaktů bylo 316 kontaktů se 44 exuživateli drog a 269 kontaktů s 85 rodinnými příslušníky a partnery.

Ambulantní léčba Počet a druh uskutečněných výkonů

Služba	Počet osob	Počet výkonů	Jednotky výkonů
Skupinová terapie, poradenství	8	20/90 min.	Počet skupin/délka trvání jedné skupiny
Sociální práce	34	60	Počet intervencí
Individuální terapie, poradenství	22	155/60 min.	Počet sezení/délka trvání jednoho sezení
	54	111/60 min.	
Rodinná terapie, poradenství	71	53/90 min.	Počet sezení/délka trvání jednoho sezení
Rodičovská skupina	21	18/90 min.	Počet skupin/délka trvání jedné skupiny

Interpretace

Výkony ambulantních služeb se týkají především terapeutických aktivit. Skupinovou terapii, sociální práci a individuální terapii využili především klienti exuživaté, zatímco individuální poradenství, rodinnou terapii a rodičovskou skupinu využívali převážně rodinní příslušníci – v případě rodinné terapie spolu s exuživateli.

Následná péče (doléčování)
Počet a druh uskutečněných výkonů

Služba	Počet osob	Počet výkonů	Jednotky výkonu
Skupinová terapie, poradenství	8	20/90 min.	Počet skupin/délka trvání jedné skupiny
Sociální práce	10	27	Počet intervencí
Individuální terapie, poradenství	10	88/60 min.	Počet sezení/délka trvání jednoho sezení
Rodinná terapie, poradenství	11	11/90 min.	Počet sezení/délka trvání jednoho sezení
Rodičovská skupina	21	18/90 min.	Počet skupin/délka trvání jedné skupiny

Interpretace

Následná péče probíhala v jiném režimu pro klienty, kteří se vraceli z ústavní léčby, a pro ty, kteří abstinovali bez předcházející léčby. U nich vykazujeme vyšší počet výkonů individuálního poradenství a individuálních terapeutických sezení zejména před vstupem do skupiny. Rodičovská skupina byla složena ze členů, kteří náleželi mezi rodinné příslušníky doléčovací skupiny, a ze členů, kteří navštěvovali ambulanci také v rámci rodinné, případně individuální terapie.

Ambulantní následná péče
Počet klientů a kontaktů

Počet klientů *	11
Počet nových klientů v programu	6
Průměrný věk klienta	22,6
Počet kontaktů celkem	300
Počet neuživatelů - rodinných příslušníků, kteří využili služeb programu	12

*(počet jednotlivých uživatelů drog, kteří využili v daném období alespoň jednu služeb programu)

Interpretace

V následné péči byli převážně muži, bývalí uživatelé pervitinu, s průměrným věkem 22,6 let. Průměrný počet kontaktů na exuživatele byl 19,2 kontaktu na klienta (o 3 kontakty na klienta více než v r. 2002) a průměrný počet kontaktů s rodinnými příslušníky klientů byl 7,4 kontaktu (stejný průměrný počet kontaktů s rodinnými příslušníky jako v r. 2002).

Kontaktní centrum

Základní charakteristika programu

Cíle projektu:

- minimalizace zdravotních a sociálních rizik v populaci uživatelů drog v Hradci Králové a okolí
- prevence výskytu hepatitid a HIV / AIDS
- ovlivňování životního stylu uživatelů drog
- prevence kriminality
- bezpečná likvidace použitého injekčního materiálu

Formy práce:

- poskytování Harm Reduction služeb
- mapování drogové scény v kraji
- navazování a udržení kontaktu s uživateli drog
- doprovázející sociální práce
- motivační trénink
- zprostředkování léčby

Speciální programy:

- program pro uživatele drog v represivních zařízeních
- vzdělávací programy v oblasti drogové problematiky pro žáky, studenty a profesionály

Cílové skupiny:

- uživatelé drog

- sexuální partneři uživatelů drog
- osoby blízké (rodinní příslušníci, sexuální partneři)
- uživatelé drog v represivních zařízeních
- žáci a studenti základních a středních škol
- odborníci a profesionálové

Kontaktní centrum v roce 2003

Cílová skupina programu

V cílové populaci uživatelů drog využívajících služeb K-centra nedošlo v porovnání s r. 2002 k výraznějším změnám. Ze 65 % převažují muži, ze 70% se jedná o uživatele pervitinu (dále následují uživatelé heroinu s 24%), 90% klientů užívá drogy injekčně. Průměrný věk klienta je stejný již třetím rokem – 21,97 roku.

Klienti se základní drogou alkohol nás kontaktují nejčastěji ve vězeňských zařízeních, u klientů se základní drogou kanabinoidy se jedná o jednorázové kontakty.

Trendem je nárůst uživatelů pervitinu, zvyšuje se počet klientů obstarávajících si drogu samovýrobou. V letních měsících přechází většina klientů na užívání přírodního opia, v této době se s nimi daří pracovat jen s obtížemi.

Od roku 2001 lze u větší části klientů sledovat výraznější sociální propady – bezdomovectví, konflikty se zákonem, rovněž jejich zdravotní stav se horší (kožní infekce, abscesy, flegmony...).

Promořenost virem HCV je relativně nízká, z výsledků studie (NMS – Seroprevalence VHC u injekčních uživatelů drog) vyplynula 15%, u všech testovaných klientů je cca 25%.

Podle místa bydliště převažují se 2/3 klienti z Královéhradeckého kraje, dále jsou výrazněji zastoupeni klienti s trvalým bydlištěm v Pardubicích a v Praze, 6 klientů má cizí státní příslušnost.

Za účelem poradenství nás kontaktovalo 25 rodinných příslušníků.

Průběh programu v r. 2003

V průběhu roku 2003 nedošlo k výrazným změnám ve struktuře služeb, ale došlo k výraznému kvantitativnímu růstu výkonů (viz data). Program se účastnil na I. i II. části studie Seroprevalence VHC u injekčních uživatelů drog. Od pololetí byla rozšířena chráněná pracovní místa o každodenní klientskou samosprávu (zapojeno 10 klientů). Výrazněji jsme se podíleli na vzdělávání paraprofesionálů, zejména pracovníků vězeňské služby, sociálních pracovníků a pedagogů (v roce 2002 – 109 osob, v roce 2003 – 495 osob).

Dlouhodobé cíle programu jsou kontinuálně zcela naplněny.

Priority pro rok 2003 se podařilo naplnit s jedinou výjimkou – rozšířením služeb pro těhotné UD a UD matky. O rozvoj těchto služeb se snažíme již druhým rokem, nedaří se pro malý zájem klientek a z prostorových důvodů. Jejich potřeby jsme v r. 2003 řešili individuálním způsobem.

Další priority se naplnit podařilo:

Přechod na používání databáze Freebase umožnuje přesné sledování dat a následné vyhodnocování efektivity služeb. Pokračujeme s programem práce s klienty v represivních zařízeních, aktivně jsme se zapojili do sekce „Drogové služby ve vězení“, pracujeme na společných operačních manuálech. S Probační a mediační službou řešíme potřeby společných klientů individuálně, na otevření skupinového programu je malý počet indikovaných. Klientům umožňujeme výkon trestu obecně prospěšných prací (2 klienti, další 2 zahájili), se zohledněním situace klienta nabízíme motivační trénink, léčebné poradenství, klienti motivovaní k léčbě pokračují v Ambulantním programu Laxus o. s.

Program má na velikost regionu dostatečný počet klientů, výkony jsou v porovnání s dalšími, obdobně velkými zařízeními nadprůměrné. Hospodaření je efektivní, program poskytuje kvalitní služby za relativně málo peněz.

Statistiky

Aktivity prevence užívání drog se skupinami dospělých

Skupina	Počet oslovených	Počet vyučovacích hodin
Rodiče	30	2
Pedagogové	125	12
Policisté	30	4
Jiná - vězeňská služba	160	12
Jiná – sociální pracovníci	150	15
Celkem	495	45

Počet klientů a kontaktů

Počet klientů*	327
- z toho injekčních uživatelů drog	295
- z toho mužů	209
- z toho se základní drogou heroin	77
- z toho se základní drogou pervitin	228
- z toho se základní drogou kanabinoidy	10
Průměrný věk klienta	21,97
Počet neuživatelů, kteří využili alespoň jednou služeb programu	28
Počet kontaktů celkem	4 253
Počet prvních kontaktů	167
Počet výměn – výkonů ve výměnném programu	1 347
Počet vydaných injekčních jehel	38 465

*(počet jednotlivých uživatelů drog, kteří využili v daném období alespoň jednou služeb programu)

Využití služby, počty výkonů

Služba	Počet osob	Počet výkonů	Jednotky výkonu
Kontaktní místnost	307	3 883	Počet návštěv
Hygienický servis	Neev.	1 214	Počet využití sprchy, pračky
Potravinový servis	Neev.	1 608	Počet
Zdravotní ošetření	Neev.	170	Počet ošetření
Individuální poradenství	97	260	Počet sezení/délka trvání jednoho sezení
Krizová intervence	11	11	Počet intervencí
Reference do léčby	13	17	Počet referencí
Reference do programů substituce	1	1	Počet referencí
Asistenční služba	11	12	Počet intervencí
Testy HIV	66	77	Počet provedených testů
Testy VHC	113	155	Počet provedených testů
Těhotenské testy	12	20	Počet provedených testů
Jiné testy, HBV	28	31	Počet provedených testů

Interpretace statistických údajů

Klienti:

Služby programu využilo ve sledovaném období 327 klientů uživatelů drog. Dle pohlaví převažují se 65% muži, průměrný věk klientů zůstává téměř stejný – 22 let. Podle typu užívané drogy převažuje pervitin (jako základní drogu ho uvádí 70% klientů), následuje heroin (24%). Dle způsobu aplikace převažuje nejrizikovější – injekční v 90%. Klienti s jinou primární drogou než pervitin a heroin tvoří zlomek klientely, jejich podíl na čerpaných službách je zanedbatelný.

Kontakty:

Počet osobních kontaktů se zvýšil více než dvojnásobně na 4 253, průměrný počet návštěv na 1 klienta byl 12. Počet prvních kontaktů zůstává na téměř stejně úrovni – 167, což je nárůst o 11%. Lze říci, že se výrazně zvyšuje počet návštěv a čerpaných služeb, nárůst klientů tak výrazný není. Tato situace může souviset s vyšším počtem klientů bez přistřeší.

Služby:

Struktura využívaných služeb se výrazně nemění, stoupá kvantita. Nejvíce využívanými službami je výmenný program, potravinový a hygienický sevis. Počet výměn byl 1 347, což je navýšení o 104%, počet vydaného materiálu 38 465 ks injekčních stříkaček, což je v porovnání s rokem 2002 trojnásobek a s rokem 2001 více než osminásobek. Tento nárůst vysvětlujeme tím, že se podařilo nakontaktovat klíčové osoby z místní drogové scény. Jejich odevzdaný injekční materiál se na celkovém počtu vyměněného materiálu podílí 1/2. Průměrná návratnost činila 95,2%.

Zvyšuje se počet individuálního poradenství, počet klientů odcházejících do léčebných programů je relativně nízký a se trvalý již 3. rokem. Počet provedených testů na HCV, HBV a HIV zůstává relativně stejný, více než $\frac{3}{4}$ klientů se nechávají testovat v pravidelných intervalech.

Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog

Sociální síť institucí, se kterými spolupracujeme, zůstává stejná jako v minulém roce. Nejvíce spolupracujeme s dalšími programy Laxus o.s. – *Terénními programy* a *Ambulantním centrem* (předávání klientů – psychologické poradenství pro klienty a rodinné příslušníky, ambulantní léčebný a doléčovací program, výkon ochranné léčby, rodičovská svépomocná skupina). Z Terénního programu přejímáme klienty požadující zprostředkování léčby.

AT ordinace HK – delegování klientů vyžadujících medikaci, ambulantní léčba.

Léčebna návykových nemocí Něchanice, Psychiatrická léčebna Červený Dvůr, Terapeutická komunita Bílá Voda – rezidenční léčba.

Metadonový program HK – doporučení vhodných klientů, zprostředkování přijetí.

Kontaktní centrum Pardubice – společný program pro klienty ve Věznici Pardubice.

Infekční klinika FN HK – problematika hepatitid, předávání klientů pozitivních na hepatitidy, léčba.

Probační a mediační služba – oboustranné předávání klientů, realizace výkonu obecně prospěšných prací.

Vazební věznice Hradec Králové, věznice Pouchov, věznice Pardubice – individuální a skupinová práce s obviněnými a odsouzenými, besedy.

Advokátní kancelář – právní poradenství pro klienty, zastupování.

Ambulantní lékaři – specialisté – dermatovenerolog, gynekolog, chirurg.

V oblasti služeb pro UD dále spolupracujeme s A.N.O. – sekcí Harm Reduction, Sananim o. s., Podané ruce o. s., K-centrem Pardubice. Spolupracujeme i s orgány státní správy a samosprávy – odd. soc.právní ochrany dětí a mládeže, kurátory.

Terénní programy

Základní charakteristika programu

Cíle projektu:

- motivovat klienta k využívání stacionárních služeb v regionu (zejména K-centrum)
- minimalizovat zdravotní a sociální rizika v populaci problémových uživatelů drog v Hradci Králové a regionech Královéhradeckého kraje
- bezpečná likvidace použitého injekčního materiálu
- propagace Harm Reduction, osvěta a vzdělávání institucí regionu Královéhradeckého kraje

Formy práce:

- mapování drogové scény v Hradci Králové a regionu
- navazování kontaktů se skrytou populací problémových uživatelů drog
- služby Harm Reduction (HR)
- výměnný injekční program
- kontaktní a doprovázející sociální práce
- motivační trénink a referenční do zdravotních a léčebných zařízení
- snižování dopadu injekčního užívání drog na obecnou populaci

- spolupráce s ostatními službami pro uživatele drog v HK
- prosazování HR v regionu (vzdělávání paraprofesionálů)

Speciální programy:

- práce s romskými uživateli drog
- indigenní terénní práce
- výměnný injekční program s využitím mobilních telefonů
- vzdělávací programy pro instituce regionu

Cílové skupiny:

- problémoví uživatelé drog v regionu Královéhradeckého kraje
- romští uživatelé drog
- pracovníci institucí z celého Královéhradeckého kraje

Terénní programy v roce 2003

Cílová skupina programu

Cílová skupina se v základním vymezení nezměnila. Program pracuje se 192 *problémovými uživateli drog*, všichni s injekčním užíváním. 110 klientů kontaktováno v 1. pololetí. *Poklesl počet Romů zapojených do programu.* V roce 2003 využívalo program 48 osob, ve srovnání s 63 v roce 2002.

Další výraznou změnou je obrácení poměru užívané drogy. *Pervitin* jako primární drogu užívá 140 klientů (70%). 30% sice udává jako primární drogu opiáty (heroin), reálně ovšem i tito klienti významně užívají pervitin, subutex, rohypnol, metadon, sezónně surové opium. Od cca podzimu 2002 trvá na hradecké scéně nedostatek heroinu. Je pravděpodobné, že úbytek Romů (v 80% preferujících heroin) je dán jejich přesunem na pražskou scénu. Tento stav jsme zaznamenali zejména v období od dubna (trvá).

Klienty terénního programu jsou i nadále uživatelé drog (dále jen UD), kteří *nejsou v kontaktu s jiným zařízením*, včetně K-centra. Souběžně využívají TP a KC řádově jednotlivci (celkem 26 osob). Jedná se především o jednorázové návštěvy KC s cílem využít službu, kterou TP neposkytuje (poradenství v trestním řízení a testy na HIV, HCV).

UD využívající *regionální program* jsou typicky uživateli *pervitinu a sezónně dostupných drog* (např. v období červen až srpen jde o přírodní opium).

Průběh programu v r. 2003

1. Terénní program pro Hradec Králové (HK).

Program probíhal podle projektového harmonogramu, v ulicích HK se na stálé trase v centru města pohybují profesionální terénní pracovníci od pondělí do pátku. Od května probíhá kontaktní program u nonstop lékárny.

2. Monitorování drogové scény.

Kromě vyhodnocování dat získaných v rámci terénního programu průběžně sledujeme prodej injekčního materiálu v lékárnách. Průměrně je v HK během 1 měsíce distribuováno cca 4 000 injekčních stříkaček, z toho 3 400 K-centrum, 300 Terénní programy, 300 lékárny.

3. Sběr pohozených injekčních stříkaček.

Pravidelně probíhá sběr materiálu na veřejných místech. V roce 2003 bylo sebráno 155 ks (v roce 2002 - 183 ks).

4. Regionální terénní program (dále RTP).

Regionální program probíhá na území okresů Jičín, Náchod, do regionu vyjíždějí terénní pracovníci 2x do týdne (realizováno 106 výjezdů, tj. 2,1 týdně). Těžištěm programu je sekundární výměnný program (SViP), vyměněno 3 071 setů, z toho 2 628 formou SViP. Proběhlo 160 osobních kontaktů, z toho 28 prvokontaktů. Nárůst výkonů spojujeme s vyšší časovou dotací pracovníků programu.

5. Kontaktní „stánek“.

Nerealizováno. O tento typ služby nebyl v regionu zájem. Na větších tanečních akcích působí program K-centra Pardubice.

6. Vzdělávání.

Proběhly 2 osvětové besedy ve vazební věznici na odd. pro mladistvé (cca 28 osob). Ve spolupráci se Salinger o.s. a K-centrem Laxus o.s. jsme realizovali vzdělávací semináře pro paraprofesionály v Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

Priority programu pro r. 2003 a jejich plnění:

Terénní práce s romskými UD. Program v 1. čtvrtletí kontaktoval více Romů (60% kontaktů), v podstatě pokračoval trend roku 2002. Ve 2. Q znatelně poklesly kontakty s romskými klienty (cca 30% kontaktů). Část skupiny s výraznou preferencí hroinu se přesunula na pražskou scénu (snadná možnost bydlení v pražské romské komunitě a dlouhodobý nedostatek heroinu v HK). RTP zatím kontaktoval pouze 4 romské klienty. Zvýšením počtu terénních pracovníků a provozem auta RTP lze s častější přítomností profesionálních terénních pracovníků očekávat i nárůst kontaktů s romskými skupinami v regionu.

Regionální terénní program na území královehradeckého kraje. Regionální část programu se uspokojivě rozvíjí. Podařilo se stabilizovat tým terénních pracovníků, rozdělit jednotlivé oblasti a přidělit každou oblast jednomu pracovníkovi. Ve 2. čtvrtletí byla zvýšena časová dotace na výjezdy do regionu, což se projevilo zdvojnásobením výkonů ve 2. pololetí. V souvislosti s komunitním plánováním na území kraje jsme byli osloveni s požadavkem rozšířit působnost RTP i na oblast Rychnovska (od ledna 2004). Z příspěvku 5-ti obcí bylo zakoupeno osobní auto - pohyb autem z větší části nahradí cesty veřejnou dopravou, což zefektivní pohyb terénních pracovníků po jednotlivých oblastech.

Výměnný injekční program s využitím mobilních telefonů. Zapojení mobilních telefonů v Hradci Králové je minimální, nicméně pro práci v regionu je telefon významnou pomůckou. Mobilní telefon je používán výhradně pro domlouvání kontaktů s klienty. Potřebu poradenských a informačních hovorů jsme nezaznamenali.

Rozvoj indigenní práce. V současné době nemá program indigenního pracovníka. Výměnný program na nedostupných místech (především region) se daří prozatím vykryt SViP. V Hradci Králové SViP realizuje K-centrum Laxus o.s.

HR v regionu, propojení programů na území kraje s přesahy do Pardubického a Libereckého kraje. Spolupráce přesahující rámec kraje zatím funguje směrem k Pardubickému kraji (K-centrum o.s. KHK Pardubice). Z Libereckého kraje proběhla v HK pouze krátká stáž pracovníka TP Liberec. Na rozdíl od Pardubického kraje se ukazuje liberecké scéna zcela nezávislá na dění ve východních Čechách.

Stabilizovat tým profesionálních terénních pracovníků. Po odchodu 1 kolegyně na mateřskou dovolenou a 1 kolegyně do K-centra byl tým doplněn o 2,5 úvazku pracovníků. Takto navýšenou kapacitu týmu využíváme především pro práci v regionu.

Statistiky

Počet klientů a kontaktů

Počet klientů*	192
- z toho injekčních uživatelů drog	192
- z toho mužů	134
- z toho se základní drogou heroin	52
- z toho se základní drogou pervitin	118
- z toho se základní drogou kanabinoidy	0
Průměrný věk klienta	24,17
Počet kontaktů celkem	1 168
Počet prvních kontaktů	95
Počet výměn – výkonů ve výměnném programu	818
Počet vydaných injekčních jehel	6 624

*(počet jednotlivých uživatelů drog, kteří využili v daném období alespoň jednou služeb programu)

Využití služby, počty výkonů

Služba	Počet osob	Počet výkonů	Jednotky výkonů
Krizová intervence	5	5	Počet intervencí
Reference do K-center	Neev.	98	Počet referencí
Asistenční služba	1	1	Počet intervencí
Testy HIV	12	12	Počet provedených testů
Testy VHC	23	23	Počet provedených testů
Jiné testy –VHB	9	9	Počet provedených testů

Interpretace statistických údajů

Ve srovnání s předchozími roky lze konstatovat, že rok 2003 byl statisticky podobný jako roky 2000 -2002. Počty kontaktů a výměn zůstávají přibližně zachovány jako v předchozích letech. Vzrostl počet prvních kontakt a vyměněných setů.

Klesající poptávku po terénních službách v Hradci Králové nahrazuje program postupným přesunem těžiště práce do regionu kraje, kde je potřeba služeb neuspokojena. V Hradci Králové se přesouvá zájem klientů na služby K-centra – scéna je v současné době převážně pervitinová. Budoucnost terénních služeb vidíme v práci s romskými uživateli, uživateli opiátů, mladými prvouživateli, klienty v situaci relapsu.

První kontakty se odehrávají spíše v okrajových oblastech drogové scény (experimenty s kontaktováním mladých uživatelů pervitinu u pohotovostní lékárny) a v regionální části programu. Typicky se v těchto modalitách nedáří vyplňovat vstupní dotazník při prvním kontaktu (spíše v rozmezí 3-5), proto počty 1. kontaktů neodpovídají hlášené incidenci.

Počet vyměněných setů je v prvním pololetí tradičně menší než ve druhém. Ve druhém pololetí se projevil nárůst spojený se změnami ve strategii kontaktování klientů a se zvýšením časové dotace práce v regionu.

Nárůst v počtu osob lze připsat na vrub stoupajícímu počtu klientů z regionu (uživatelé pervitinu z malých měst) a kontaktní práci u pohotovostní lékárny (mladí klienti do 20-ti let s drogovou kariérou do 1 roku – typicky též pervitin).

Testování klientů na HIV, HVB + C probíhalo v oblasti Jičínska (40 testů) a Náchodska (4 testy).

Spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog

Terénní pracovníci pro případ zprostředkování dalších služeb využívají institucionální síť *Kontaktních center*. V 1. polovině rokubyla dojednána písemná smlouva o vzájemné spolupráci mezi Laxus o.s. a *Fakultní nemocnicí* v HK.

Daří se spolupráce s nestátními zařízeními, především s o.s. Sananim, dále s profesními sdruženími - sekcí *Harm Reduction* při *Asociaci nevládních organizací* a *Českou asociací streetwork*. V rámci regionálních služeb v oblasti HR spolupracujeme s *K-centrem Pardubice*.

V rámci regionálního programu jsme v kontaktu přímo s *pověřenými pracovníky obecních úřadů*. Fungující spolupráce je zejména s obcemi Jičín, Hořice, Česká Skalice, Nové Město nad Metují. Ty také podporují RTP finančně.

Jako fungující hodnotíme spolupráci s *Městskou policií Hradec Králové*, a to na programu sledování a sběru pohozených injekčních stříkaček.

Spolupráce s *hygienickou službou* se omezuje pouze na zájem o námi sbíraná data.

Výtah z účetní uzávěrky za rok 2003

Příjmy

RVKPP a Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 908 914,58
Královéhradecký kraj	879 915,06
Město Hradec Králové	450 000,00
Půjčka Města Hradec Králové	500 000,00
RVKPP a Ministerstvo zdravotnictví	429 938,97
Město Jičín	20 000,00
Město Rychnov nad Kněžnou	10 000,00
Město Česká Skalice	10 000,00
Město Hořice	10 000,00
Město Nové Město nad Metují	10 000,00
Město Jaroměř	3 000,00
Úřad práce Hradec Králové	17 609,00
Nadace Open Society Fund a Českého Telecomu	2 000,00
Výnosy za realizované služby	42 840,00
Výnosy za realizované služby - projekt síťování	183 900,00
Úroky z bankovních účtů	921,66
Ostatní příspěvky a sponzorské dary	24 087,29
Celkové příjmy Laxus o. s.	4 503 126,56

Příjmy jednotlivých programů

Kontaktní centrum	1 629 799,83
Terénní programy (vč. Regionálních terénních programů)	1 354 489,79
Ambulantní centrum	833 928,64
Půjčka Města Hradec Králové	500 000,00
Projekt síťování	183 900,00

Náklady

Zdravotnický materiál pro výměnný program	266 060,41
DHIM	149 110,00
Ostatní materiálové náklady	103 538,40
Energie	83 573,70
Cestovné	87 203,50
Opravy a údržba	31 364,80
Služby	214 302,20
Telefon, internet, poštovné	79 294,47
Supervize a vzdělávání	122 625,50
Ekonomický servis	109 472,50
Mzdy	1 858 216,00
OON	185 835,00
Zákonné odvody sociálního a zdravotního pojištění	652 745,00
Ostatní pojistné a finanční náklady	5 489,30
Odpisy a ostatní náklady	17 236,00
Navrácení půjčky Městu Hradec Králové	500 000,00
Celkové náklady Laxus o. s.	4 466 066,78

Náklady jednotlivých programů

Kontaktní centrum	1 624 818,35
Terénní programy (vč. Regionálních terénních programů)	1 342 853,19
Ambulantní centrum	816 246,74
Projekt síťování	172 075,50
Navrácení půjčky Městu Hradec Králové	500 000,00
Ostatní náklady sdružení	10 073,00

LAXUS

Okružní 699, PO Box 21, 500 03 Hradec Králové
tel./fax: 495 715 404, 495 513 977
e-mail: laxus@laxus.cz, www.laxus.cz